

ИЛЯ ИЛФ, ЕВГЕНИЙ ПЕТРОВ УЖАСНИТЕ СТРАДАНИЯ НА ДИРЕКТОРА НА ЗАВОДА

Превод от руски: Лиляна Минкова, Миряна Башева, 1979

chitanka.info

Докато преглеждаше сутрешната поща, директорът на Горкиевския автомобилен завод попадна на едно писмо, което преливаше от оптимизъм.

„Скъпи другари — прочете той. — За болшевиките няма нищо невъзможно и затова нашият работнически колектив реши през сезона на 1933 година да произведе надпланово 10 тона захаросани динени кори — чудесен продукт с широко приложение в нашата сладкарска промишленост. При това на цена не по-висока от 4 рубли и 50 копейки килограма...”

— Какво значи това? Иван Василиевич, защо сте ми дали това писмо? Какво общо има това с нашия завод? То е адресирано навярно до някое сладкарско обединение. Дайте ми следващото.

„Нашата република е някогашна царска колония... При царизма в Дагестан нямаше нито едно изследователско учреждение, а сега са вече десетки...”

— Чудесно, но какво общо имаме ние с това?

„Конкретната задача на нашата Дербентска опитна станция по лозарство и овощарство е да осигурим за трапезата на работника евтино и висококачествено грозде...”

— Иван Василиевич, какво правите с мен? Та аз нямам нищо против осигуряването на трапезата. Нека си правят главозамайващите опити. Но какво отношение има всичко това към производството на автомобили?

— Прочетете го докрай. По-долу е казано и за автомобилите.

— Къде?

— Ами ето: „... Поради прекрасния си климат Дагестан може да бъде наречен Съветска Калифорния...”

— Това е някаква глупава география!

— Те винаги започват от географията. Слушайте: „... Тук страшен бич е маларията. Единственото спасение е маларийната местност да се напусне нощем, когато се появяват комарите, и да се избяга в града, където се взимат повече профилактични мерки...” Ето. Стигнахме до съответното място. Да се на-пус-не! Но как? С файтон от бързоходния комар не мож' избяга. Необходимо е автомобил.

— Да, но нали борбата срещу маларията се води с други средства? Спомням си нещо за хининизиране, за покриване с тънък слой нефта повърхността на водохранилищата...

— Това вече не се прилага. Директорът на станцията, другарят Улуски, смята, че от маларията човек може да се спаси само с кола. Нали разбирате?

— Не разбирам.

— А е толкова просто. Те ни предлагат, те искат, тъй да се каже, да предоставят за нашата трапеза един вагон ранно зеле, един вагон ранни домати и един вагон грозде, а в замяна на това молят за един автомобил.

— Вижте какво — каза мрачно директорът, — предоставете това писмо на кошчето за боклук.

В кабинета влезе куриер и като се усмихваше странно, сложи на масата някакво сандъче.

— Захаросани кори — обясни кратко секретарят.

— Динени. Нали прочетохте преди малко: чудесен продукт с широко приложение. Къде е първото писмо? Ето вижте: „Като ви изпращаме същевременно образци от нашата продукция, молим ви да обсъдите нашето предложение.“ Предложението ви е известно. От Дубовския динено-петмезен завод-совхоз за нас — десет тона от тези вкусни захаросани кори, от този чудесен продукт с широко приложение, а от нас... шест коли.

След един час започна приема на посетители.

На вратата веднага се сблъскаха трима души: двама цивилни и третият, също цивилен, но с нещо моряшко в облеклото. Той носеше черно сако със златните копчета на търговския флот. Стана кратка схватка, в резултат на която осеяният с копчета морски вълк беше изхвърлен в антрето и пред директора щръкнаха двамата просто цивилни. Те бяха възбудени от борбата и подхванаха задъхани:

— Ние сме от Ленинград — каза първият цивилен.

— От Държавния оптико-механичен завод — съобщи вторият.

— Това е другарят Дубно, заместник-директорът — представи първият.

— А това е другарят Цветков, секретар на комитета на ВЛКСМ — представи вторият.

— Ние ви даваме два звукови кинопрожекционни апарата, последен модел, конструкция на инженер Шорин — за културно обслужване на работниците и инженерно-техническия персонал — подхвана първият.

— А вие ни давате две автомобилчета — завърши вторият.
— Махайте се! — каза кратко директорът.
— Изпраща ни ръководството.
— Няма значение — излезте!
— Ами автомобилчетата?
— Ще ви дам аз едни автомобилчета! Знаете ли какво? Влакът за Ленинград тръгва точно в осем. Гледайте да не го изпуснете.

На прага на кабинета блеснаха златните копчета.

— Казвам се Гнушевич.

— Какво?

— Гну-ше-вич. От Черноморското управление на корабоплаването. На нашето Управление на корабоплаването стана известно, че вашият команден състав страда от липсата на часовници. Затова Управлението на корабоплаването, което пази славните традиции на управлението и на корабоплаването, смята за свой моряшки дълг да снабди целия автозаводски команден състав с вносни хронометрични часовници марка „Буре“. Управлението на корабоплаването...

— Млъкнете, зави ми се свят.

— Управлението на корабоплаването...

— Какво искате?

— Три автомобила — свенливо прошепна Гнушевич, — три мънички автомобилчета. Вие така хубаво ги правите.

Директорът стана и изтръгна от гърдите си глух звук, нещо средно между „къш“ и „я да се пръждосваш с тия автомобилчета, че знаеш ли!“

— Спокойно — каза Гнушевич, изскачайки от кабинета, — аз не бързам.

На производственото съвещание директорът получи още един удар. Докато разглеждаха въпроса за работата на малкия конвейер, в стаята нахлу един млад ентузиаст от заводския комитет. Бузите му пламтяха. В ръцете си държеше писмо.

— Другари, извънредно приятна новина! Севастополският институт за физически методи на лекуване иска да проучи нашите организми. Да, да. Той проявява изключителен интерес към изследването на физическото състояние на работниците от автомобилната промишленост. Така пише. Именно от автомобилната.

Искат да започнат системни наблюдения върху промените, протичащи в организмите на нашите ударници. Ура! И знаете ли какво? Те ни отделят в своя санаториум пет постоянни легла. Напълно безплатно! Ура!

— А автомобили искат ли?

— Не.

— Я виж хубаво, най-отдолу...

— Да, искат — измърмори ентузиастът. — Две парчета.

— Нас никой не ни обича безкористно — изрече директорът със сълзи на очи, — обичат ни само по сметка.

Докато вървеше по коридора, към него се приближи непознат гражданин и като мърдаше тайнствено мустаци, му пошушна:

— Имам подръка нещо по-така.

Директорът го бутна мълчаливо с лакът и отмина.

Той вече се качваше в колата, за да се прибере в къщи, когато му подадоха телеграма и малко розово пликче. Телеграмата гласеше: „Предварвайки светлото бъдеще пратете една кола. Възможност компенсация петдесет на сто продукти Алма Ата Районният партийен комитет“.

Директорът изтърва телеграмата и се отпусна без сили върху седалката на колата. Едва след няколко минути си спомни за пликчето. В него имаше бележчица. Тя благоухаше.

„Обичам ви. Вие сте толкова интересен човек, толкова различен от другите директори. Ще ви чакам пред пощата в шест часа. Ще държа в зъбите си червена роза. Ще дойдете ли? Елате! Ваша Женевиева.“

А беше точно шест часът. И пощата беше по пътя му. А човешката душа е загадка. И сърцето не е от камък. А директорите също са хора. И така те съсипва бездушното отношение. Освен това ние, общо взето, не сме отшелници, тъй да се каже, не сме игумени. При това е пролет и ледът по реките се пука и громоли, и духа някакъв луд вятър. И директорът помоли да спрат пред пощата.

На стъпалата на пощата с червена хартиена роза в седефените зъби стоеше Гнушевич.

Докато летеше към пепеливите пролетни хоризонти, директорът още дълго чуваше след себе си трополене и страстни вопли:

— П-с-с-т! Стойте! Вярно на великите традиции на управлението и на корабоплаването, нашето Управление на корабоплаването...

„И аз повярвах — мислеше си с тъга директорът. — Бива си ме! Арията на Хосе от операта на Бизе. Хак ми е.“

Вечерта мина сравнително спокойно. Една от фабриките на „Московшев“ — добра душа, — като разбрала, че работниците и инженерно-техническият персонал на завода си били поизносили дрехите, предлагаше да поеме шефството над тях — разбира се, не даром, ами, тъй да се каже, в замяна на... Освен това в кухнята заловиха представител на Сормовската корабостроителница, който предлагаше срещу автомобил буксирен параход. Ни повече, ни по-малко.

Но за сметка на това в два часа през нощта в спалнята на директора изхвърча със звън рамката на прозореца и на перваза се обрисова контражурно фигурата на човек.

Директорът грабна изпод възглавницата пистолета си.

— Недейте — каза фигурата. — Не стреляйте в мен. Чуйте най-напред тези стихове. Аз съм член на градския комитет на писателите.

И той заграчи също като радиото, по време на предаването „Отмора за работника“:

*Металний кон, шуми, шуми!
Ти, жар, в конвейера пламни!
Лети, мотор, за час — сто мили...*

— Разбрах — за вас — автомобили — каза директорът, като попадна неволно в ритъма на стиха.

— Да — учуди се поетът. — Имате ли нещо против?

— Ще стрелям! — отвърна патетично директорът.

— О, не бива! — каза служителят на музите и изскочи бързо навън.

Сутринта директора го споходи кошмар. Присъניה му се тридесет и трима пожарникари и с тях началникът им — брандмайор. Те поклащаха медните си каски и повтаряха нещо наистина съвсем безсмислено:

— Дайте ни автомобилче извън плана, пък ний ще ви гасим пожарчетата извън плана, няма да чакате ред!

Викнаха лекар да прегледа директора.

— Какво ви е? — попита докторът.

— Как да ви обясня — развълнува се директорът. — Всеки готов автомобил се разпределя строго централизирано, по план... А разни типове...

— Не се вълнувайте... Хайде, вдишайте... Така... Сега издишайте.

— Те наистина ли не могат да проумеят, че автомобилите се изпращат най-напред там, където го изискват интересите на социалистическото стопанство?...

— Нерви, нерви... Да видим пулса... И при нас лекарите е същото. Обикаляш от болен на болен. Капваш...

— Та това е стопроцентова груповщина, прикрита с гръмки фрази за ентусиазъм...

— По-спокойно, по-спокойно. Покажете си езика. Нали и аз това казвам — капваш от обикаляне по адреси. Ех, да можеше вие да ми дадете автомобилче, пък аз ще ви дам — не си затваряйте устата! — два месеца извънпланова отпуска. А?

— Вижте какво, докторе — каза сурово болният, — май вас трябва да ви лекуват.

Поднасяме най-дълбоките си извинения на директора на Горкиевския завод, задето го направихме неволен участник в тази правдива история, украсена с лиричните отстъпления на авторите. Освен това изразяваме съчувствието си на всички ръководители на завода, тъй като във връзка с производството на леки коли предложенията за африкански стокообмен (от нас герданчетата — от вас слонова кост) положително ще се увеличат, ако не бъдат взети, разбира се, най-свирепи мерки.

Скъпи другарю директор! Като изтъкнат стопански деец, вие несъмнено разбирате, че с нашия могъщ талант, с бича на сатирата, тъй да се каже, ние бихме могли да ударим през палците забравилите се стокообменители, ако, разбира се... Но вие сам знаете колко им е трудно на авторите. Обикаляш редакциите, капваш... Освен това ние

сме двама... Но ние не молим за две. Едно! Едно извънпланово автомобилче. А? От нас фейлетончето, от вас автомобилчето. Колко хубаво щеше да е! А?

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.